

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
3267-06

meddelad i Stockholm den 17 februari 2010

KLAGANDE TV4 AB

Ombud: Advokat Rickard Wallentin
JCA Skarp Advokatbyrå AB
Box 7467
103 92 Stockholm

MOTPART

Granskningsnämnden för radio och TV
Box 32
121 25 Stockholm-Globen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 26 april 2006 i mål nr 8043-05, se bilaga

SAKEN

Särskild avgift enligt radio- och TV-lagen

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

TV4 AB yrkar att kammarrättens dom ska undanröjas och anför bl.a. följande. De annonsavbrott som har förekommit har placerats i enlighet med 7 kap. 7 § första stycket i radio- och TV-lagen (1996:844), RTL, och har således inte inneburit en kränkning av programmets integritet och värde eller av rättighetshavarnas

Dok.Id 86046

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

Mål nr
3267-06

rättigheter. I förarbetena anges att annonsavbrott exempelvis kan ske vid scenförändringar eller markanta avvikelser i handlingen. Det är således fråga om exempel och annonsavbrott kan placeras på andra ställen utan att det görs i strid med RTL. I filmen fanns andra ställen där annonserna kunde ha placerats, men det är en missuppfattning att det fanns mer lämpliga ställen att placera dem. Inköpta filmer levereras ofta med färdiga markeringar för var annonsavbrotten ska placeras. Många gånger föregås dessa avbrott av en s.k. cliffhanger, dvs. avbrottet sker då något dramatiskt är på väg att ske. Detta är ett vedertaget sätt att avbryta drama- och underhållningsprogram och TV-publiken är van vid dessa typer av avbrott. Majoriteten av de TV-kanaler som den svenska TV-publiken kan ta del av sänder från territorier där cliffhangers accepteras. Denna typ av dramaturgi används vidare av TV-producenter inte bara vid reklamavbrott, utan också från ett avsnitt till nästa samt från en säsong till nästa. – Det är otvistigt att rättighetshavarna bakom Påtaglig Fara inte har blivit kränkta av de aktuella annonsavbrotten och att målet endast gäller om avbrotten ska anses ha kränkt filmens integritet och värde. Granskningsnämnden och kammarrätten utgår från att bedömningen av om en kränkning ska anses ha ägt rum ska grunda sig på hur TV-tittarna uppfattar en film och att upphovsmännens inställning inte ska tillmätas någon betydelse. Denna uppfattning saknar dock stöd i förarbetena eller EU-direktivet. Det är inte rimligt att TV-publikens eventuella uppfattning av ett annonsavbrott ska väga tyngre än upphovsmännens uttalade inställning till samma annonsavbrott.

Granskningsnämnden för radio och TV bestrider ändring och anför bl.a. följande. Ett annonsavbrott ska inplaceras på sådant sätt att avbrottet inte kränker programmets integritet och värde *eller* rättighetshavarnas rättigheter. Enligt TV4:s uppfattning är programmets upphovsmän bäst lämpade att avgöra om ett programs integritet och värde har kränkts. Med detta synsätt skulle det vara möjligt att genom avtal med upphovsmännen kringgå den bestämmelse som ska skydda konsumenterna från störande reklamavbrott. En sådan tolkning är inte förenlig med bestämmelsens syfte. Bestämmelserna om reklamavbrott är i huvudsak inriktade på att ta tillvara konsumenternas intressen som TV-tittare. Det ifrågavarande avbrottet är ett typexempel på ett fall där avbrott för annonser inte

får ske. I dramer kan avbrott exempelvis göras vid scenförändringar eller markant avvikelser i handlingen (prop. 2001/02:82 s. 15). Ett avbrott för annonser som sker i samma scen, direkt efter att dramatiken stegrats, kan däremot inte betraktas som ett naturligt avbrott i programmets kontinuitet. Det måste därför utgöra en kränkning av programmets integritet och värde, oavsett om upphovsmännen till just denna film inte har något att invända mot avbrottet i fråga. – Det svenska TV-utbudet består bl.a. av svenska kanaler (t.ex. SVT1, SVT2 och TV4) och brittiska kanaler (t.ex. TV3, Kanal 5, TV6 och TV8). Det brittiska regelverket för TV-sändningar bygger, liksom det svenska, på EU-direktiv. Varken tidigare eller nuvarande brittiska regler om placering av annonsavbrott tillåter s.k. cliffhangers.

SKÅLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 7 kap. 7 § RTL ska annonser i TV-sändning sändas mellan programmen. Under förutsättning att villkoren i 7 a § uppfylls får annonser dock avbryta ett program om det sker på sådant sätt att – med hänsyn till naturliga pauser samt programmets sändningslängd och karaktär – varken programmets integritet och värde eller rättighetshavarnas rättigheter kränks.

I 7 kap. 7 a § RTL anges, såvitt nu är av intresse, att i spelfilmer och filmer som är gjorda för TV – utom TV-serier, lätta underhållningsprogram och dokumentärprogram – får annonser sändas om den programlagda sändningstiden överstiger 45 minuter. Annonser får sändas en gång för varje hel period om 45 minuter. Om den programlagda sändningstiden är minst 20 minuter längre än två eller flera fullständiga perioder om 45 minuter får annonser sändas ytterligare en gång.

Ovan angivna bestämmelser i RTL motsvarar i sak innehållet i artikel 11.1 och 11.3 i rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television i dess lydelse enligt direktiv 97/36/EG. – Direktivet syftar bl.a. till att ge ett välavvägt skydd för programföretagens intressen å ena sidan och intressena hos TV-tittarna å andra sidan, se punkt 62 i EU-domstolens dom i mål C-245/01 (RTL Television).

Av förarbetena till 7 kap. 7 § RTL framgår bl.a. följande (prop. 2001/02:82 s. 13-15). De aktuella reglerna syftar till att undvika onödigt långa avbrott samtidigt som hänsyn ska tas till var i programmen det är lämpligt att bryta för annonser. Annonserna bör sättas in där det även utan avbrott för annonser skulle ha skett ett avbrott i programmets kontinuitet. I dramer kan detta exempelvis ske vid scenförändringar eller markanta avvikelser i handlingen. I dokumentär- eller diskussionsprogram antingen när programmet byter ämne, när nya deltagare i en diskussion introduceras eller, om programmet är direktsänt, i slutet av filmade inlägg. I musikprogram kan det ske när ett verk har avslutats. I lätta underhållningsprogram när en scen eller sekvens avslutas och i tävlingsprogram när en ny deltagare introduceras.

TV 4 gör gällande att frågan om programmets integritet och värde inte kan avgöras utan att rättighetshavarnas rättigheter beaktas i betydande grad. Bestämmelsen i 7 kap. 7 § RTL innebär emellertid att bedömningen av annonsavbrotten ska ske enligt två separata grunder, dels programmets integritet och värde, dels rättighetshavarnas rättigheter. I målet är endast den första grunden i fråga. Regeringsrätten vill inte utesluta att rättighetshavarnas rättigheter kan vara av intresse att beakta när frågan om det skett en kränkning av programmets integritet och värde bedöms. I målet saknas emellertid upplysningar om vilka bevekelsegrunder som har föranlett rättighetshavarna att godkänna det aktuella annonsavbrottet.

Annonsavbrottet har placerats i en pågående scen i direkt anslutning till den mest dramatiska delen av scenen. Avbrottet sker således inte vid en scenförändring eller markant avvikelse i handlingen och innebär ett avbrott i programmets kontinuitet. Avbrottet har således inte placerats på ett sådant sätt som överensstämmer med de intentioner som uttrycks i lagtexten och det bakomliggande direktivet. Enligt Regeringsrättens uppfattning kan avbrottet inte anses ha placerats på ett sådant ställe där det var lämpligt att bryta för annonser. TV 4 har således brutit mot den aktuella bestämmelsen i RTL.

Mål nr
3267-06

Vad avser frågan om särskild avgift finner Regeringsrätten inte skäl att sätta ned det av kammarrätten bestämda beloppet om 25 000 kr.

Karin Almgren

Peter Kindlund

Lennart Hamberg

Margit Knutsson

Olle Stenman

Ingela Hofvander

Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. II

Föredraget 2010-01-27